1833. No. 95.

LEEUWARDER COURANT

DINGSDAG den 26 NOVEMBER

BEKENDMAKING.

Burgemeester en Wethouders der stad Leeuwarden, brengen, bij deze, ter kennis van de belanghebbenden, dat het Primitive Patent-Kohier over het jaar 1833, bij Resolutie van den Heer Staatsraad, Gouverneur van Vriesland, van den 15 November 1833, no. $\frac{13}{1100}$ *b*, is gearresteerd en invorderbaar verklaard, heden aan den Ontvanger der Directe Belastingen ter invordering is overhandigd, weshalven een ieder wordt aangemaand om zijn verschuldigde naar de Wet te voldoen, bij poene van daartoe te zullen worden gedworgen; moetende de bezwaren over aanslagen in gemeld Kohier, uiterlijk vóór, of op den 28 Februarij 1834, met de vereischte bijlagen, bij den Controleur worden ingediend.

Leeuwarden, den 23 November 1833.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
THIJS FEENSTRA.
Ter ordonnantie van dezelven,
M. S. DE WAL.

RUSLAND.

PETERSBURG, *den 6 November.* De vice-admiraal *Greigh* is, wegens zijne veeljarige ijverige diensten en door onophoudelijke inspanningen verzwakte gezondheid, tot medelid van den rijksraad benoemd, en in zijne plaats het opperbevel over de vloten en havens der Zwarte zee aan den vice-admiraal *Lazareff* opgedragen. De vice-admiraal *Greigh* is reeds te Petersburg aangekomen.

Bij de verlegenheden, waaraan zich de geringe handelsklassen door het misgewas van dat jaar onderworpen zien, heeft Z. M. het noodig geacht om hunne bedrijven, door tijdelijke ontheffing der handels-regten, te begunstigen, en dienvolgens bevolen, dat van heden af aan tot het einde van 1835 aan de kooplieden van het derde gilde de uitvoer van alle bij het toltarief niet verbodene waren langs de geheele Europesche linie van landgrenzen zal zijn toegestaan. De bestaande verordeningen op den invoer van vreemde waren blijven echter in volle kracht, en de vergunning van uitvoer geldt ook niet voor den handel der zeehavens, waar dezelve het uitsluitend regt der hoogere handelsklassen blijven.

Uit Stawropol, in het gouvernement van Simbirsk, wordt gemeld, dat aldaar den 7 October reeds sneeuw gevallen, en sedert aanhoudende maar matige vorst ingetreden is, zoodat de landlieden hun vee reeds in de stallen moeten voeden.

ZWEDEN.

STOKHOLM, *den 8 November.* De cholera heerscht tegenwoordig in Noorwegen en heeft zoodanig toegenomen, dat de grenzen op onderscheidene punten zijn afgesloten en te Swinesund eene quarantaine-inrigting is gevestigd. In de hoofdstad Christiania waren tot den 6 November 1140 personen ziek geworden, 535 daarvan gestorven en 176 genezen.

DENEMARKEN.

KOPPENHAGE, *den 12 November.* (*Uittreksel uit een' bijzonderen brief.*) „ De deliberatien alhier over de organisatie der Provinciale Staten zijn afgeloopen; morgen komt de zaak voor het laatst ter sprake, en waarschijnlijk ook de decisie, wanneer het instrument gepubliceerd zal worden; er lekte intusschen niet veel uit van de zaak zelve, vermoedelijk heeft men het *juste milieu*, hetwelk overal heerscht, ook hier willen volgen, en de vraag is alzoo, of de zaak genoegen zal geven; het waarschijnlijkste is, dat zij juist daardoor niemand volledig zal voldoen.

„ De revolutionaire couranten van Europa beginnen te spreken van kritieke omstandigheden hier in het Noorden. Ik kan u verzekeren, dat men alhier daarvan niets weet. Wel hebben de Duitsche en Poolsche demagogen alhier, gelijk overal, eenige bewonderaars, dan op verre het grootste deel der natie is aan de regering gehecht en inzonderheid het volk.

In Zweden is men alleen met het finantieel beheer eenigzins ontevreden; men weet aldaar geen raad met het discrediet der Stokholmsche bank. Noorwegen wordt door de cholera geteisterd, en men vreest dat die ook eindelijk alhier zal overkomen, schoon tot nog toe dit oord onder de weinige verschoonde landen behoorde. Ziedaar het antwoord op de evangelisten der leugens."

Ten einde het vorenstaande volledig te begrijpen, moet men weten, dat de Deensche provincien geadministreerd worden door stifts-ambtmannen, die men alhier gouverneurs of prefekten zoude noemen, en dat er nu kwestie is, om aan dezelve provinciale collegien, of staten toe te voegen.

PRUISSEN.

BERLIJN, *den 16 November.* Uit Polen schrijft men, dat de cholera zich onder het gevogelte heeft geopenbaard. De ganzen, de eenden, de hoenders, enz. sterven er plotseling. Op het oogenblik, dat die vogels zich het best schijnen te bevinden, vallen zij neder, en onder het ontlasten van eene melkachtige stoffe sterven zij; het lijf wordt donker blaauw, en bij allen vindt men de lever bedorven.

Op de grenzen van Polen heerscht eene veeziekte.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, *den 18 November.* Uit Frankenthal schrijft men, dat de bekende dr. *Siebenpfeiffer* uit zijne gevangenis aldaar ontsnapt is.

Van de studenten, die wegens de onlusten van Junij in Tubingen gevangen waren gezet, zijn reeds voor eenigen tijd de meesten op vrije voeten gesteld; de tien nog overgeblevene gevangenen zijn dezer dagen, volgens regterlijke uitspraak, tegen borgtogt insgelijks in vrijheid gesteld.

Volgens berigt uit Polen sprak men daar te lande sedert eenigen tijd van het vertrek van den maarschalk *Paskevitz* en van het aanstellen van een hoogen *burgerlijken* beambte als gouverneur-generaal des koningrijks; men hoopte, dat bij dergelijke verwisseling van personen ook het bestaande militaire bestuur opgeheven en het bewind op den ouden voet hersteld zoude worden. Voorts meende men, dat dit plan reeds vroeger ten uitvoer zoude gelegd zijn, indien niet de pogingen, welke nog gedurig meest door vreemden werden aangewend om de rust te verstoren, de Russische regering in haar mistrouwen versterkt hadden. Intusschen scheen de bestaande orde van zaken ook voor Rusland veel bezwaren op te leveren, uit hoofde van de kostbaarheid; zulks was vooral thans voelbaar, om dat het land zeer arm was en, bij het bestaande gebrek aan granen in het binnenste van Rusland, moeijelijk van daar van het noodige voorzien konde worden.

Nadat dezer dagen het gerucht was verspreid, dat de Duitsche bondsvergadering zich ongeneigd betoonde, om de Poolsche uitgewekenen, die zich in Zwitserland ophouden, langs den Rijn te laten trekken, ten einde zich vervolgens naar Engeland of Amerika te begeven, meldt men thans uit Zurich, dat de Fransche regering niet alleen tot den doortogt der Polen naar Engeland, Portugal, Egypte, Algiers, Amerika, of waarheen zij willen reizen, hare toestemming gegeven, maar ook bepaald heeft, dat de kosten der reis door Frankrijk tot op de plaats der bestemming, door de Fransche schatkist gedragen zullen worden.

De Fransche dagbladen zeggen, dat Frankrijk de interventie in de Spaansche zaak heeft besloten (Ofschoon wij weinig geloof aan die Fransche berigten hebben geslagen, *vooreerst*, om dat er gemeld is, dat de Mogendheden zich tegen deze interventie verklaard hadden, waarop Frankrijk zich zou hebben verbonden, van die tusschenkomst af te zien, ten einde eenen algemeenen oorlog voor te komen, en *ten anderen*, omdat die interventie niet zoo gemakkelijk zal zijn als die in Belgie, alzoo de ondervinding geleerd heeft, dat de dweepige Spanjaards, door hunne geestelijken aangevoerd, niet gemakkelijk zijn te bevechten: de duizende Franschen, die in Spanje liggen begraven, zijn daar genoegzame bewijzen voor. Frankrijk kan die les nog niet geheel vergeten zijn. In Belgie werden de Franschen door de geestelijken, die zich met de liberalen vereenigd hadden, verlangd en ingehaald; in Spanje zijn de geestelijken daarentegen vreesselijk tegen de Fransche liberalen verbitterd, en hunne ontvangst zal daar naar gelevenredigd zijn; in Belgie kwam het in het belang der geestelijken te pas, om hulp van de Fransche broeders te hebben; in Spanje is het het belang der geestelijken, om de Franschen er uit te houden: men ziet hieruit, dat de geestelijken soms tegenstrijdig handelen, alles naarmate hun belang zulks medebrengt; — zoo hebben wij echter ook gezegd, dat wanneer het eigenbelang van Frankrijk het vordert, hetzelve zich aan de Mogendheden weinig zal storen, en in Spanje zal trekken, even als het tweemalen in Belgie heeft gedaan, waartegen de Mogendheden zich evenzeer hadden verklaard. In schijn laat Frankrijk zich aan de Mogendheden gelegen liggen, doch in der daad niets, want het handelt overeenkomstig deszelfs belang. *Buonaparte* deed dit, met het kanon, en *Lodewijk Philips* met beslepenheid en overleg van den ouden vos *de Talleyrand*. Men geeft eerst voor, dat de Spaansche opstandelingen de brug van de Bidassoa willen verbranden, en thans trekken de Franschen in Spanje, om zulks te verhinderen, en bezetten die stelling, waardoor hun intogt in Spanje gemakkelijk wordt gemaakt. Het Fransche gouvernement verzwijgt de tijding, dat de stad St. Sebastiaan door de Insurgenten aan land- en zee-zijden wordt geblokkeerd; doch op eens verneemt men, dat 4 Fransche oorlogsbrikken zijn uitgezeild, om die stad aan de zee-zijde te ontzetten of te deblokkeren. Deze twee gebeurtenissen kunnen — wanneer dezelve bevestigd worden, waaraan nog te twijfelen is — als eene werkelijke interventie beschouwd worden. Het is waarschijnlijk, dat Engeland, welks ministerie door *de Talleyrand* schijnt gewonnen, deze interventie weder zal goed keuren, ten minste als deszelfs belang in het spel komt. Het *Journal de Frankfort* twijfelt of Engeland er wel mede te vreden is, en zegt:

„ Men kan vragen, of het waarschijnlijk is, dat Engeland eenen oorlog met Spanje, door Frankrijk ondernomen, zal toelaten, en of het verbond tusschen deze twee kabinetten daardoor niet zal lijden? De Engelsche minister *Canning* zeide nopens de laatste tusschenkomst der Franschen in Spanje: „ Twee middelen stonden mij open; ik moest die interventie beletten, of dezelve in zoo verre toestaan, dat zij ten nadeele van Frankrijk uitliep. Ik heb de laatste partij gekozen." Dit was de taal van *Canning*, welke ook in goede harmonie met *de Villèle* leefde. Zoude deze taal van *Canning* heden vergeten zijn?

„ Daarenboven is het thans de witte vlag niet, dat gunstig voorteeken (*prejugés*) voor de godsdienst en de monarchie, die Frankrijk aan Spanje vertoont. Welke hulp zal Frankrijk er vinden? De herinnering aan 1812; het herdenken aan dat bloedige tijdstip, en dezelfde driekleurige vlag, die de Spanjaards, even als toen, tegenwapent; dit alles doet het Fransche leger een treurig lot te gemoet gaan.")

Men verzekert, dat het aanzoek van wege den Koning der Nederlanden, over het afstaan van een gedeelte van Luxemburg aan Belgie, werkelijk bij de Duitsche bondsvergadering ingekomen is en dat deze allerbelangrijkste zaak, die de waardigheid van geheel Duitschland van zoo nabij betreft, rijpelijk overwogen en dus niet spoedig beslist zal worden. Men gelooft zelfs, dat die vraag tot de punten behoort, welke in de conferencien der Duitsche regeringen moeten worden behandeld.

DRESDEN, *den 8 November.* Sedert eenige dagen zijn een eenige heeren uit Praag en Weenen aan de boorden van de Elbe bijeengekomen. Men verzekert dat het doel dezer bijeenkomst is, eenen aanvang te maken met het verwezenlijken van een reeds sedert eenigen tijd bestaand ontwerp tot vereeniging van den Rijn met den Donau, en zelfs van den Rijn met de Elbe, door middel eener gemeenschap met den Donau en de Moldau, en om vervolgens eene gemeenschap te water te openen tot aan de Zwarte Zee, over Weenen, Ofen, Semlin en Nikopol tot aan Odessa, en van daar over de Zwarte Zee tot in den Archipel en de Middellandsche Zee van den eenen kant, en van den anderen kant door de Moldau en de Elbe over Praag, Dresden, Maagdenburg en Hamburg met de Baltische Golf en de Noordzee. Daar nu de ijzeren spoorweg, die tot Budweis loopt, reeds eene gemeenschap tusschen den Donau en de Moldau daarstelt, zoo komt het er nog maar slechts op aan om de moeijelijkheden te overwinnen, welke de vaart op de Moldau en de Elbe, en vooral de stoomvaart zouden kunnen belemmeren, en zie daar wat die heeren op last van het Oostenrijksche gouvernement komen onderzoeken. Men zegt stellig dat het plan, om den Rijn met den Donau te vereenigen, reeds aangenomen is door de gouvernementen die het betreft.

ENGELAND.

LONDEN, *den 20 November.* Berigten uit Lissabon, van den 9den, deelen de tijdingen mede, dat er op den 2 dezer tusschen een korps Miguelisten en Pedroïsten te Alcacor do Sal, een stadje, in Estramadura, zes uren van Setubal gelegen, een gevecht heeft plaats gehad, waarbij de laatstgenoemden volkomen geslagen en op de vlugt gejaagd zijn. De Pedroïsten, die gedeeltelijk uit nationale gardes van Lissabon waren zamengesteld, hebben zich bij die gelegenheid schandelijk gedragen, hunne wapens weggesmeten en een honderdtal Engelsche en Portugesche zeelieden, die zich dapper van hunnen pligt kweten, trouweloos verlaten, waardoor deze laatsten ook genoodzaakt zijn geworden terug te trekken en eindelijk met overhaasting de vlugt te nemen. Het verlies der Pedroïsten wordt op 800 man begroot, waaronder de kolonel *Florencio*, de aanvoerder der Pedroïsten, die gevangen is genomen.

De Pedroïsten hebben ook aan de overzijde van den Douro op den 31 October een verlies geleden, als zijnde een gedeelte der bezetting van Oporto te dier plaatse onverhoeds door een korps van 5000 of 6000 Miguelisten overvallen. Aan den kolonel *Pacheco* is het echter gelukt, na eenigen tijd, zijne troepen weder te vereenigen, waarmede hij in goede orde, doch niet zonder moeite en verlies, naar Oporto is terug getrokken.

De stand van zaken in en voor Santarem was nog steeds dezelfde. De Pedroïsten hadden nog niets tegen de stad ondernomen; bij het leger van don *Miguel* scheen nog overvloed te heerschen, behalve aan brood, dat schaars werd.

Tijdingen uit Madrid, van den 8sten, melden, dat de nieuw benoemde Britsche gezant *Villiers*, eindelijk, zijne geloofsbrieven had ontvangen, en dat men nu verwachtte, dat de jeugdige Koningin eerstdaags door Engeland zou erkend worden. Volgens deze berigten, zou de generaal *Saarsfield* eindelijk zijn opgerukt, en stonden deszelfs voorposten den 3den te Breviesca. De rust was in de hoofdstad niet verder gestoord, doch de Carlisten werden met strengheid behandeld. Onderscheidene ambtenaren, die verdacht werden aan don *Carlos* toegenegen te zijn, waren afgezet.

Van Cadix had men zeer late tijdingen; dáár, en in het geheele Zuiden van Spanje heerschte eene diepe rust.

FRANKRIJK.

PARIJS, *den 17 November.* Er zijn bevelen naar Toulon gezonden, om oorlogsvaartuigen naar de kust van Afrika te zenden. De bevelhebber van Bougia heeft versterking gevraagd, om de Arabieren het hoofd te bieden, die met groote magt dagelijks de Fransche bezetting verontrusten en aanvallen. De Bey van Constantine, een geduchte vijand van Frankrijk, zendt aan de onderscheidene Arabische Stammen manschappen en oorlogsbehoeften, om den oorlog voort te zetten. Men zegt, dat deze Bey met den Vorst van Marokko in verbond staat, en met dezen alles aanwendt, om de Franschen te verontrusten en, zoo mogelijk, te verdrijven. Er hebben nu en dan gevechten tusschen onze troepen en de Arabieren op verschillende punten plaats. Ofschoon de overwinning aan onzen kant wordt toegeschreven, zoo blijkt echter, dat wij troepen te kort komen, om de rustelooze Arabieren in toom te houden.

Een brief uit Ancona van den 6 November meldt, dat de Paus zich veel laat gelegen liggen, om het Italiaansche bondgenootschap tot stand te brengen, ten einde verzekerd te zijn, niet meer door de revolutionairen aangevallen en verdreven te worden. De kardinaal *Castracani* was tot dat einde naar Parma, Modena en Toskanen, de kardinaal *Jalsacappa* naar Turin, en de kardinaal *Odescalchi* naar Weenen gezonden.

Van den 19den. Van wege de drie Noordsche Mogendheden zou aan de hoven van Frankrijk en Engeland eene nota gezonden zijn, betrekkelijk de ophanden zijnde conferencien over de zaken van Duitschland, waarbij geene vreemde tusschenkomst zal geduld worden, als rakende de zaken, aldaar te behandelen, alleen de Vorsten van het Duitsch verbond. Men zegt, dat Frankrijk en Engeland die nota nog niet hebben beantwoord, maar intusschen aan hunne gezanten in Duitschland order gezonden hebben om daartegen te protesteren.

BELGIE.

ANTWERPEN, *den 19 November.* In ons *Journal d'Anvers* van heden leest men het volgende:

„ Een Engelsch schip, hetwelk naar Zweden voer, heeft laatstelijk in zee een schip ontmoet, hetwelk in den volsten zin het onderst boven lag en evenwel nog levende wezens bevatte. Dit schip vervoerde eene lading hout uit Finland naar Engeland, daar het door eene windvlaag omsloeg. Zeven man der equipagie verdronken, vier anderen waren onder deks gevlugt. Daar verbleven die ongelukkigen vier dagen en vier nachten in het stik donker, zonder voedsel en zonder lucht. Het toeval deed hun eenen grooten ijzeren nagel en eenen grooten steen vinden. Hiermede gingen zij aan het werk om den bodem, die hun plafond geworden was, te doorboren, en het gelukte hun een balk van 14 duim en eenige planken van 3 en een halven duim dikte te doorboren. Nu beschen zij eene noodvlag, bestaande uit een hemd op een stok, en de opening verder verwijd hebbende, klommen zij naar boven. Het geluk wilde dat er een Engelsch schip op eenigen afstand voorbij kwam, waarvan de equipagie hen ontdekte en opnam."

NEDERLANDEN.

BREDA, *den* 21 *November*. Uit Luik wordt van den 18den geschreven, dat sedert aldaar de tijding was aangekomen, dat de onderhandelaren te Zonhoven eene overeenkomst hadden gesloten, en men slechts de wederzijdsche ratificatie wachtende was, de troepen van de divisie van den Fransch-Belgischen generaal *Hurel* zich gereed maakten om terug te trekken, en dat er reeds bevel was gegeven aan de ambtenaren in Limburg, om de Hollandsche vaartuigen, onder zekere bepalingen, vrijelijk de Maas te laten opvaren.

In den Brusselschen *Courrier* wordt verkondigd, dat in de vergadering der Belgische prelaten, welke dezer dagen te Mechelen is gehouden, niet alleen zijn overwogen de middelen, om eene uitbreiding van de zoogenaamde Belgische kerk, van den abt *Helsen* te verhinderen, maar ook is bepaald, dat in den loop van 1834 in Leuven eene katholijke universiteit zal worden gevestigd, welke geheel en al buiten inzage van het burgerlijk bewind zal blijven.

Van Antwerpen schrijft men dd. 19 November: Het volgende is waardig geboekstaafd te worden naast aan de verklaring der 66 Gendsche Fabrikeurs en die van onderscheidene Fabrikeurs van Kortrijk, houdende, dat zij genoodzaakt zullen zijn hunne Fabrijken en Trafijken te sluiten, indien de voortbrengselen hunner nijverheid spoedig geenen verderweg ontmoeten en langer zonder bescherming blijven.

Koning *Willem* heeft dezer dagen aan zeer vele Scheepsreeders alhier aanmerkelijke voordeelen aangeboden, ten einde hen te bewegen om voortaan hunne schepen naar Holland te zenden. Hij heeft hun overigens eene gansch bijzondere bescherming toegezegd. Die voordeelen zijn derwijze aanlokkelijk, dat 17 onzer Scheepsreeders dadelijk hebben besloten des Hollandschen Konings aanbiedingen aan te nemen.

Zoo het schijnt, zullen onze Reeders in Holland overvloediger en meer winstgevende bevrachtingen vinden.

'S GRAVENHAGE, *den* 21 *November*. De staats-commissie tot het daarstellen van de vereischte bezuinigingen is dezer dagen vergaderd geweest.

Gisteren heeft de centrale sectie eene nieuwe conferencie gehad met Z. E. den minister van financien, betrekkelijk de begrootings wetten. Naar men verzekert, zijn 'er bedenkingen geopperd over den vorm dier wetten, en hebben sommige leden, ofschoon zij de splitsing in gewoon en buitengewoon als beginsel goedkeuren, dezelve voor als nog minder raadzaam gekeurd. Wijders heeft men begrepen, dat de opgave der kosten voor zee- en landmagt, bij de gewone behoeften, te hoog waren geraamd, en bij de buitengewone op geene goede gronden waren berekend. Tevens schijnt men te hebben aangemerkt, dat eene creatie van nieuwe schuld, tot dekking der behoeften, om het even, of dezelve onder de gewone, dan wel onder de buitengewone, dienden te worden gerangschikt, geenszins behoorde te worden aangewend, dan na dat alle andere middelen te vergeefs waren beproefd; en dat het ook niet zeker was, dat over het loopende jaar een te kort zoude bestaan, hetwelk de creatie van 6 millioenen 5 pct. schuld zoude vorderen. Voorts heeft men begrepen, dat de rente-betaling van de nieuwe schuld niet behoorde te worden gerangschikt onder de buitengewone uitgaven, ten einde de houders derzelve de vrees niet in te boezemen, als of men zich tot de voldoening dier renten minder verpligt achtte dan tot de betaling der renten van de oude schuld. Eindelijk heeft men begrepen, dat de kosten voor het bestuur der kolonien niet van de begrooting behoorden te worden afgescheiden, daar die kolonien ten allen tijde een deel des Rijks bleven uitmaken, en dat ook de uitkeeringen uit de Oostindische geldmiddelen, ten behoeve van de schatkist, niet onder de gewone inkomsten konden worden gerangschikt, om dat men kwalijk op den duur op dezelve konde staat maken.

Behalve deze algemeene bedenkingen is op nieuw het verlangen geopenbaard naar bezuiniging en vereenvoudiging, uithoofde het bedrag der behoeften onderscheidene leden steeds te hoog voorkwam en niet geëvenredigd aan de krachten der natie. Men heeft ook nog inlichting verlangd ten aanzien van de oogmerken van het bewind met betrekking tot het vast te stellen tarief van in- en uitgaande regten; het amortisatie-syndicaat, welks liquidatie en opheffing aan velen steeds wenschelijk voorkomt; de pensioenen, ten aanzien waarvan verscheidene aanmerkingen zijn gemaakt; de overzeesche geldmiddelen, — en de opbrengst der verschillende geldleeningen.

Onder de gemaakte bedenkingen is voorgekomen, dat, daar het als zeker konde worden aangemerkt, dat de inkomsten van den Staat niet tot een hooger bedrag dan 44 à 46 millioenen kunnen worden opgevoerd, het niet mogelijk zal zijn eene jaarlijksche uitgave van *f* 18,600,000 voor zee- en landmagt te bestendigen. — Onder de mogelijke bezuinigingen worden aangewezen: de afschaffing van de secretarie van Staat, en van de beide ministerien van eeredienst; — de inkorting van de rekenkamer, ten gevolge van verminderde werkzaamheden. — Voorts is aan sommige leden de reeds voorgedragene bezuiniging, die voor het budjet van 1834 eene som van *f* 283,000 bedraagt, te gering voorgekomen; — de te verleenen *f* 300,000 voor premien aan de nijverheid, te hoog, en niet aannemelijk, om dat de nijverheid dergelijk eene ondersteuning niet behoeft.

Met betrekking tot de middelen van ontvang is aangemerkt, dat het geheel bedrag der grondbelasting niet wel onder de gewone inkomsten kan worden opgenomen, vermits een deel derzelve voor renten en aflossing van de 6 pCt. obligatien is verbonden; dat het ook verwondering baart, waarom men geene belasting op de rijtuigen heeft voorgedragen, en dat de nieuwe wet op het personeel zoo veel uitleggingen vereischt, dat het beter ware, dezelve andermaal in een gewijzigden vorm voor te stellen.

Van den 22*sten*. In de bijeenkomst der Tweede Kamer van heden is ingekomen eene koninklijke boodschap ten geleide van een ontwerp van wet, waarbij wordt voorgesteld, om de bepalingen der wet van 3 November 1830, tot beteugeling van schadelijke woelingen, ook nog gedurende het jaar 1834 te doen voortduren.

Een aantal ingekomene petitien, onder andere betrekking hebbende op het verleenen van vrijdom van accijns op de brandstoffen, — op het wijzigen der wet op het gemaal, — op den aanslag der eigendommen volgens het kadaster — zijn naar de commissie voor de verzoekschriften verzonden. — deze commissie heeft voorts rapport uitgebragt over de ingekomene petitien van eigenaars van kleine woningen in Amsterdam, en van fabrijkanten in stoom- en andere werktuigen, mede te Amsterdam; die verzoekschriften zullen ter griffie neergelegd, en het verslag omtrent het eerstgenoemde stuk gedrukt worden.

Door de centrale sectie is rapport gedaan omtrent het ontwerp van wet tot invoering van de 6de en 7de titels van het 2de boek des burgerlijken wetboeks, betreffende opstal en erfpacht, in te gaan met Januarij 1834.

De vergadering is gescheiden tot Dingsdag.

LEEUWARDEN, *den* 25 *November*. Bij besluit van Z. M., van den 4den, zijn de statuten van de Maatschappij tot het werktuigelijk spinnen van katoenen garens, onder de benaming van *Enschedesche Katoenspinderij*, bekrachtigd.

Het doel dier Maatschappij bestaat uitsluitend in het spinnen van katoenen garens en den verkoop derzelve, zoo binnen als buiten 's lands. De duur der Maatschappij is op twintig achtereenvolgende jaren vastgesteld. Het kapitaal der Maatschappij is bepaald op 150,000 gulden, waarvan vijftig aandeelen, ieder van 3000 gulden, gemaakt zijn. Z. M. de Koning heeft voor zes aandeelen ingeteekend.

De tijding dat de onderhandelingen te Zonhoven tot een voldoend einde gebragt zijn, wordt in de Staats-Courant bevestigd bij het volgende artikel:

„ Op den 18 dezer is te Zonhoven, tusschen wederzijdsche hoofdofficieren, eene militaire overeenkomst gesloten, tot regeling der uitvoering van het laatste gedeelte van art. 4 der Conventie van den 21 Mei jl., betrekkelijk de vrije gemeenschap tusschen de vesting Maastricht en de grenzen van Noord-Braband, en tusschen gezegde vesting en Duitschland. Er zijn acht dagen bepaald voor de uitwisseling der ratificatiën van deze overeenkomst."

Men verzekert in 's Hage, dat de onderhandelingen te Londen spoedig hervat zullen worden; alles schijnt aan te duiden dat bij al de partijen en de aldaar vertegenwoordigd wordende Mogendheden de ernstige wil bestaat om tot een einde van zaken te komen.

Eenige ambtenaren en geëmploijeerden, werkzaam bij de algemeene rekenkamer, bij het departement van de nationale nijverheid en de kolonien en bij het provinciaal gouvernement van Zuidholland, zijn in hunne respective betrekkingen eervol ontslagen en als ambtenaren voor de Oostindische dienst benoemd.

Uit Zeeland schrijft men, dat, volgens de gehouden aanteekeningen te Vlissingen, sedert de Belgische onlusten, bij de 300 Belgische deserteurs aldaar zijn aangekomen, welke achtervolgelijk op het korps van den kolonel *Cleerens*, te Tiel, zijn gedirigeerd.

Den 13 dezer is de sergeant *M. Zijlstra*, behoorende tot het reserve-bataillon der 17de afdeeling infanterie, in bezetting liggende te Philippine, van de wacht aldaar, met medeneming van wapenen en equipement-stukken naar den vijand gedeserteerd. Welke vruchten deze krijgsman, die te Groningen geboren doch laatstelijk te Antwerpen woonachtig geweest is, van zijne misdaad heeft geplukt, blijkt uit het volgende artikel van den *Messager de Gand*, hetwelk wij, ofschoon onze brave krijgslieden, zulk eene waarschuwing niet behoeven, der overneming niet onwaardig keuren:

„ Eergisteren (den 14den) is een Hollansch sergeant, die gedeserteerd was, in deze stad aangekomen. Deze man, die niet van middelen van bestaan ontbloot schijnt, had zich verbeeld, dat hij, eenmaal op Belgie's gastvrijen grond aangekomen en zich naar de daar heerschende wetten gedragende, volkomen vrij zou zijn in de keuze zijner verblijfplaats en van zijn beroep. Maar hij had zich bedrogen: terstond na zijne aankomst alhier heeft men hem gelast zich naar Ostende te begeven, en bij het Portugesche legioen dienst te nemen, hetwelk onmiddellijk naar Portugal moet vertrekken, om voor don *Pedro* te strijden. Hij was wanhopig over zijnen onberaden stap; maar zijne klagten waren vruchteloos, en hij is met geweld naar Ostende vervoerd geworden."

Volgens een dezer dagen uitgebragt [illegible] blijkt het, dat in Engeland de scheepsreederijen tegenwoordig in een zeer ongunstigen toestand verkeeren. [illegible] werd bijgebragt, dat het schip *Alexander*, van 500 ton, in 1829 — 1830 gebouwd, 14.000 ponden sterling gekost hebbende, na eene reis naar Calcutta, voor 5,500 [illegible] sterling was moeten verkocht worden. Zoo ook had het schip *de Gilmore*, dat 10,000 pond sterling gekost had, mede na slechts eene reis te hebben volbragt, niet meer dan 500 ponden opbragt. En als eene zigtbare afneming in het getal schepen, werd voorts in dit verslag als voorbeeld opgegeven, dat onder de 30 schepen, die van buitenslands, in de laatstvoorgaande week, te Hull aangekomen zijn, er 10 Engelsche, bevaren door 70, en 20 vreemde, bevaren door 113 zeelieden waren.

Bij gelegenheid der plegtige uitroeping van de jeugdige Vorstin, dochter van Koning *Ferdinand VII*, tot Koningin van Spanje, onder den naam van *Isabella de tweede*, op den 24 October ll., zijn er te Madrid onder het volk vierderlei soorten van gouden en zilveren penningen gestrooid, welke een en denzelfden stempel dragen, doch van verschillende grootte zijn. Op de voorzijde ziet men het Koninklijk wapen met den naam en de titels der jeugdige Koningin; op de keerzijde leest men: *Aclamatio augusta* 24 *October* 1833; dat is: Koninklijke uitroeping op den 24 October 1833; naar men verneemt, bezit het Koninklijk kabinet van penningen te 's Gravenhage reeds een exemplaar van ieder dier strooipenningen.

Door den breeden kerkeraad der Nederduitsche Hervormde gemeente te 's Gravenhage is, den 21 dezer, ter vervulling der vacature, veroorzaakt door het emeriaat van Ds. R. P. van de Kasteele, uitgebragt de volgende nominatie van predikanten. Negental: DD. Ruitenschild Theol. Doct. en Pred. te Zutphen, Spyker Theol. Doct. te Dordrecht, van Herwerden Theol. Doct. te Groningen, van Limburg Brouwer Theol. Doct. te Schiedam, Overman te Schiedam, Bonnet te Maassluis, Stroes Jansen te Delft, Vinke Theol. Doct. te Utrecht en van Heyst Theol. Doct. te Gouda. Drietal: DD. Ruitenschild Theol. Doct., Spyker Theol. Doct. en Limburg Brouwer, Theol. Doct.; de laatste met het lot tegen Ds. van Herwerden, Theol. Doctor.

MENGELWERK.

AANBEVELING.

SALOMO.

Het *Boek der Spreuken* van den Koning Salomo is voor elk mensch, die wèl denkt en het goede betracht, eene onwaardeerbare schat, want het bevat de zuivere leer der Godsvrucht, der Wijsheid, der Deugd en der Zeden. De ware vereering en de dienst van God; ernstige aanmaning tot deugd en goeden handel; krachtige waarschuwing tegen ondeugd en grove zonden; hartelijke lessen, regelen en voorschriften van liefde tot het Opperwezen en den Naasten, van maatschappelijke en huisselijke pligten, van wereld- en zelfkennis, dit alles wordt ons in dit kostbaar gedeelte des Bijbels voorgeschreven, geleerd en ingeprent. Voor ieder een alzoo, geleerd en ongeleerd, van welken rang of stand, is het *Spreukenboek* van hoog belang, vindt in alle tijdperken des levens zijne toepassing en schenkt den Christen vooral een duurzaam nut en hooge rente.

De zeer verdienstelijke Hoogleeraar van der Palm heeft in zijn werk SALOMO getiteld, (gelijk bekend is,) deze Spreuken taal- geschied- en uitlegkundig opgehelderd, verklaard en voor het algemeen duidelijk gemaakt, — met bijvoeging van alles wat hem uit eigen ondervinding, langdurige overdenking en opzameling van levenswijsheid nuttig en dienstig is voorgekomen.

Velen voorzeker door de zucht en het verlangen tot kennis van de Godsdienst en den Bijbel, tot ware zedekunde, tot menschen- en christelijke zelfkennis gedreven, hebben deze Verzameling van belangrijke Verklaringen gelezen, herlezen en bestudeerd, en tot dat einde zich daarvan in het bezit gesteld. — En wie dit tot den Bijbel behoorend en uitmuntend Werk niet bezit kan het zich aanschaffen, daar het op nieuw, waarschijnlijk met een zeer belangrijk Bijvoegsel vermeerderd, verkrijgbaar wordt gesteld. Ten dien einde heeft de Boekhandelaar Suringar alhier eene Inteekening geopend van een geheel nieuwen Derden Druk, waarvan het Berigt is publiek gemaakt. Wij bevelen deze onderneming met alle opregtheid aan, en vertrouwen dat niemand onzer Landgenooten zich den hieraan besteedden penning zal beklagen, of zijnen leestijd te goed achten voor zulke boeken, of, indien hij tot de Godgeleerden en Bijbelbeoefenaars behoort, zich verheven achten zal boven zulke heerlijke modellen tot hunne studie.

De OUDE WEGEN in OOST-FRIESLAND.

In eenige oorden van Oost-Friesland treft men, gedeeltelijk nog geheel behouden, meest echter slechts door flaauwe sporen, overoude Wegen aan, welke voor het meerendeel den naam van Conrebberswegen voeren. — Reeds merkwaardig door dezen naam, van der Friezen Koning Radboud of Rebbert herkomstig, zijn zij het tevens door de nog onder het volk levende sagen of verhalen, door hunnen doorgaanden regten loop (1), en door hunne lage ligging; voornamelijk in dit laatste opzigt, want in plaats van over vaste zand- en hooge kleigronden, en zoo veel mogelijk door steden en dorpen te gaan, zijn dezen niet alleen zorgvuldig vermeden, maar ook de wegen over de laagste velden gelegd, bestaande uit ligte laage zand- en kleischtige en sompige gronden, welke zelfs in minder vochtige zomers week en moerassig zijn.

Reeds sedert onheugelijke tijden, worden deze wegen niet meer gebruikt, uitgezonderd in eenige streken, van welke zich de inwoners als algemeene wegen hier en daar nog bedienen, zoo als de Conrebbersweg in het ambt Emden en een gedeelte van den Lüdeweg in het ambt Leer, welke nog tot den huidigen dag als heerwegen gebruikt worden. Het overige moet men in de hooilanden en oude weilanden zoeken.

Door veelvuldige nasporingen en reizen is het mij gelukt, een tamelijk volledig overzigt over den aard en toestand dezer wegen te verkrijgen. Het is eene uiterst moeijelijke zaak. Wel is waar weten vele landlieden, dat er zoodanige zich in hunne landerijen bevinden, vraagt men echter meer naauwkeurig, dan weet onder honderd naauwelijks een er meer van op te geven, dan dat zij daar aanwezig zijn; — daarbij komt nog, dat in gevallen, wanneer de overblijfsels in 't geheel niet of slechts zeer flaauw zigtbaar zijn, men op de getuigenis dergenen, wier opgaven voor waarheid gelden, zich dikwijls niet veel verlaten kan. Het is jammer dat Harkenroth en Bertram, die in 't voorbijgaan daarvan gewag maken, zich niet de moeite gegeven hebben, dezelve nader te onderzoeken. In hunnen leeftijd, in de eerste vijfentwintig jaren van de vorige eeuw, zullen de sporen nog zigtbaarder, ook menigvuldiger geweest zijn, dewijl toen zeker nog al het Marschland (2) in zijnen oorspronkelijken staat zich bevond, tot weide voor het vee en hooiland dienende. Sints dien tijd heeft de ploeg de velden doorsneden en vlak gemaakt; deswege vindt men alleen nog de overblijfsels op de grootendeels nog onbeploegde wei- of hooilanden der Zandboeren (Sandbauern) en weinigen van die soort op die der Kleiboeren (Marschbauern).

Den loop dezer wegen in de velden, alwaar zij het meest zigtbaar zijn, bespeurt men in eene meerendeels regte lijn, somtijds met eenige bogten voortgaande strooken of strepen, die gewoonlijk iets hooger zijn dan de oppervlakte van den grond, met geringe laagten of diepten aan weerszijden, welke 's winters zich het best vertoonen, daarzij alsdan vochtiger en losser ook groender dan het omliggend veld zijn. Dit zijn de voormalige grachten of slooten door langdurigheid geheel digt gewassen. — Somtijds kan men alleen hieraan de wegen herkennen. Dikwijls verdwijnen zij ook: dan ziet men wel in plaats van genoemde sporen in den winter fijn biezengras onder het gewone gras, of de zoden worden op nieuw groen. Ook is er doorgaans, bijzonder bij de maaijers, eene meening, dat op die plaatsen, door welke de wegen geloopen hebben, het gras vaster en digter staat, dan op de overige vlakten, weswege de laatsten beweeren, daardoor alleen hunnen loop, bij gebrek van alle andere sporen, te kunnen aangeven.

Er zijn wel is waar vele oude wegen in de Provincie, het getal echter dergenen, welke met groote waarschijnlijkheid tot de hoogste oudheid behooren, mag men op vier, welligt slechts op drie terug brengen. — Zij zijn de volgenden:

1. De Conrebbersweg, welke het oude Ambt Emden in de lengte, en de westelijke helft van het Auricher Ambt doorsnijdt.

---

(1) Onze oude wegen zijn zoo als bekend is anders zeer krom en met bogten en hoeken.

(2) Ik heb het woord *Marschland* behouden als zijnde moeijelijk over te brengen; zoo is het ook met *Marschmoore*, *Marschbildung*, *Seemarschen*, *Marsch-Meer-Bildung*, enz. — Harkenroth (Oostf. Oorsprongkelijkheden p. 117) zegt dat *Marsch* of *Groe*, *Groede* oudtijds genaamd werd *Hoogzandig Kleiland*. Fr. Arends in zijne *Phijsische Geschichte der Nordsee-Kuste* I 106 volgg. in het Hoofdst. *Marschbildung* geeft het onstaan van deze gronden breedvoerig op, gedeeltelijk of hoofdzakelijk [illegible] boren uit de aardstoffen, welke zich in het zee-, vloed- en binnenwater bevonden, met de zoutdeelen verbonden werden, na de vereeniging met elkander bij [illegible] dee en overstroomingen. Daardoor ontstond weder eene fijne vet [illegible] (slijk of modder) de klei, welke zich eerst aan de oevers [illegible] na tegen eerste, of dadelijk op den eersten ondergrond [illegible]

2. De Conrebbersweg in het zuidoostelijk deel van het Emderambt.

3. De Conrebbers- of Oldeweg, in het Ambt Leer, aan de noordzijde van de Leda.

4. De Luede- en Knechteweg in de Ambten Leer en Stickhuizen.

Deze gaan meestal over laag-, marsch- en veenachtig land. Eenige willen er nog twee anderen bijvoegen, die hunnen loop over hoogmoerland nemen, namelijk:

a. De Weg tusschen Poghuizen en Hopels in de Ambten Stickhuizen en Friedeburg.

b. De Weg tusschen de Ambten Aurich en Esens.

Eene uitvoerige beschrijving van den loop en toestand van deze wegen mag menig een trouwens onnoodig, zelfs vervelend schijnen: wanneer evenwel slechts dan een juist oordeel over eene zaak kan geveld worden, wanneer men den waren toestand naauwkeurig kent, zoo vermeen ik mij deswege niet te kunnen onttrekken. Het is te dikwijls het geval, dat onbekendheid daarmede, vooral als de resultaten voornamelijk uit de localiteit opgemaakt moeten worden, tot geheel verkeerde gevolgtrekkingen brengt, tot onnutte twisten en beslissingen leidt, die dikwijls gansche boeken vullen, en eindelijk, bij eene naauwkeuriger kennis der zaak, in het niet doen verdwijnen. In het tegenwoordig geval schijnt een naauwkeuriger onderzoek in bijzonderheden des te meer bevorderlijk, daar door den loop des tijds en de vlijtige hand der menschen de nog overige flaauwe sporen der oude wegen meer en meer verdwijnen met de herinnering daaraan, zoo als dit met opzigt tot den ouden weg bij Marienhave en die op Nesserland, welke Harkenroth nog gezien heeft, het geval is.

1. De ten deele nog thans als heerweg dienende Conrebbersweg in het oude Ambt Emden, schijnt de merkwaardigste van allen en ook de uitgestrektste te zijn. Volgens overleveringen zoude hij zijn' oorsprong in Groningerland hebben, of derwaarts gaan, en bij de *Knock*, een enkel huis aan de Eems, het overschot van de vernietigde dorpen Knock en Betterweer, het eerst zich vertoonen. Geene sporen zijn aldaar kenbaar, doch wel een groot kwartieruurs verder noordwaarts, alwaar de *Robodesweg* (Radboudsweg) zich opdoet, welke acht treden breed is en in eene kleine streek nog als rijdweg naar eenige landen gebruikt wordt, vervolgens alleen aan de slechts weinig hoogere plaatsen in de hooilanden nog te herkennen is, welke hoogten echter ook ten laatsten verdwijnen. De rigting van dezen weg is naar *Doodshörn*; van daar gaat hij weder regt uit, of, zoo als eenige, geringe sporen doen vermoeden, in eene oostelijke rigting.

Gelijke sporen van eenen weg treft men drie kwartier uurs noordwaarts van de Knock, in een groot stuk Domeinland aan het Loquarder diep aan, juist ter plaatse waar dezelve eene bogt maakt. Volgens de Sage zoude dit ook het overblijfsel van een' Conrebbersweg zijn. Het schijnt dat dezelve naar Delfzijl of Farmsum, aan gene zijde der Eems liep, en bij *Doodshörn* zich vereenigde met dien van de Knock komende, welke westelijk op Termunterzijl zijne rigting neemt.

(Hier volgt eene nadere plaatselijke beschrijving van verschillende armen en voortzettingen van dezen hoofdweg, door het oude Ambt Emden en het westelijk deel van 't Auricher Ambt.)

2. De tweede weg neemt zijn loop over de laage in den winter overstroomde wei- of hooilanden van *Borsum*, *Jarsum*, *Petkum* en *Gandersum*, in de rigting tusschen oost en west, en een klein half uur van de Eems verwijderd. Hij wordt eveneens Conrebbersweg genaamd en is hoofdzakelijk te onderkennen in den zomer aan het dichte grasgewas, 't welk bijzonder sterk is in de Gemeente Gandersum. Dan moet hij, volgens sommigen, noordwaarts zijne rigting nemen tot de lange Maar (meer), eene kleine naar Oldersum gaande vaart, en niet verre van de Muntjebrug over de vaart gaan en zoo door den Riepsterhamrik naar Riepe enz. Doch in dezen Hamrik (*) vindt men geene sporen, hoezeer daar geen gebrek is aan oude weiden, en in Riepe weet men er niets van te zeggen.

Zoo wel Harkenroth (3) als Bertram (4) vermelden een' *Conrebbersweg* op het eiland Nesserland, tegen over Emden. De eerste heeft dien, gelijk hij verhaalt, zelf gezien. Het is jammer, dat hij den loop van dezen weg niet heeft opgegeven. Thans zijn alle sporen daarvan verdwenen, en slechts zeer van verre herinneren zich de inwoners iet daarvan uit de verhalen hunner ouders. Was zijn loop noordelijk geweest, dan is het waarschijnlijk, dat hij aan de noordzijde van Emden, aan genen kant des Eemsoevers, welke vroeger tusschen de stad en het eiland liep, weder te voorschijn kwam, en dus dezelfde weg was, welke als een een tak van den grooten Conrebbersweg door ons beschreven is. Was zijn loop daarentegen oostelijk, dan zal het de evenvermelde wezen, welke de weidlanden van Borsum doorsnijdt.

3. De derde weg begint aan den *Pijkenberg* bij Leer; hij gaat in eene regte rigting noordwaarts, voorbij de Kerk van *Nüttermoor* en de oude voor eenige jaren afgebroken Kerk van *Neermoor*, en is aanvankelijk aan de verspreide zigtbare hoogten en ruggen te herkennen. Verder noordwaarts in de Gemeente Neermoor dient hij een half uur lang nog als hooiweg, tot aan de grenzen van de gemeente Rorichum, alwaar zelfs de greppels geheel digt gewassen zijn. Verder op kan men hem in de weiden tot de vaart van Rorichermoor nog nagaan, daar echter verdwijnen de sporen. Hij loopt over laag, in den winter overstroomd hooiland, parallel met de Eems, op een kwartier afstands, en even zoo ver van den hoogen zandgrond. Zijne algemeene naam is *Oldeweg*, (de oude weg,) in 't zuiden ook *Conrebbersweg*.

4. Op de *Deverweide* te *Papenburg*, dadelijk bij het begin des gegraven Kanaals, ligt eene hoogte, *Torenwarf* (*Thurmwarf* of heuvel) geheeten, op welke waarschijnlijk de burgt der Hoofdelingen van Papenburg heeft gestaan. Niet ver van dezen heuvel bemerkt men voor het eerst de sporen van den Vierden Weg: daarop verdwijnen zij, komen echter een kwartier uurs oostelijk van het noordeinde van Völln weder te voorschijn, en gaan, soms verdwijnende, in eene noordelijke rigting, door de zeer lage Hamriklanden, nabij *Irhofe* voorbij, dan noordoostelijk door Moorhuizen naar *Breimermoor*. Hij wordt de Lüdeweg genoemd, is onder Groot- en Kleinwolde, Tjück en Irhofe, zoo ver hij door de landen gaat, nog zeer duidelijk te onderkennen, en, te oordeelen naar de zigtbare sporen, op sommige plaatsen 20 voeten breed, op anderen 30 voeten en meer. — Bij Irhofe wordt hij ten deele nog als landweg gebruikt, ten noorden echter van dit dorp dient hij als heerweg tot Breinermoor, ook onder denzelfden naam.

(Volgt de verdere bepaling van dezen weg.)

Bij een huis aan de noordoostzijde van *Bakemoor*, voorheen *Heeren herberge* genaamd, alwaar, volgens 't verhaal, een burgt gestaan heeft, zoo als de overblijfsels in den grond en van oude graven getuigen, neemt de Knechteweg, ongetwijfeld dezelfde met den Lüdeweg, een aanvang. Deze gaat aanvankelijk oostelijk langs den *Bintze-* of *Bintzesbergen*, (twee kleine heuvels (5),) waarop eveneens een burgt zou gestaan hebben, en wijders, blijkens de hier en daar zich vertoonende sporen, door den Oberlediger Hemrik tot aan den Holter hoolweg, waar deze noordwaarts tot de Leda gaat. — (Volgt hier den verderen loop.)

Bertram (6) zegt, dat men bij Völln eene streek van een Conrebbersweg toont, welke over *Stickhuizen*, *Lingen* (7), *Fredeburg* tot *Jever* en welligt nog verder gaat. Zonder twijfel is de Lüdeweg bedoeld, welke, hoezeer niet dadelijk bij Völln echter niet ver daarvan af begint en, onder verschillende benamingen, bij Filsum eindigt. Ik heb ondertusschen, in weerwil der zorgvuldigste nasporingen, zoo min in Stickhuizen als in Lingen of Fredeburg iets van een' ouden weg kunnen gewaar worden. Niemand herinnert zich daarvan ooit gehoord te hebben en nog minder vertoont zich in het lage land benoorden Stickhuizen en de hooge zandgronden tot Jever eenig spoor daarvan. Bertram heeft zijne berigten van hooren zeggen, zonder eenig onderzoek, hij is daarbij minder naauwkeurig dan Harkenroth.

In de nieuwe Uitgave van Bertrams *Geographie* (bl. 149) wordt verder aangevoerd, dat ook bij *Marienhave* een Conrebbersweg wordt aangewezen. Ondertusschen vindt men er aldaar geene sporen van, en ook geen mensch heeft mij deswege eenige inlichting kunnen geven, dat dezelve vroeger aanwezig waren: evenmin wil iemand daar van een Ouden Weg hooren. Het is echter mogelijk, dat er iets van dien aard geweest zij, maar dat de herinnering daaraan geheel verdwenen of slechts bij zeer weinigen meer levendig is.

(Vervolgens worden de beide Moorwegen, de een in de Ambten *Stickhuizen* en *Friedeburg*, de ander in de Ambten *Aurich* en *Esens* omstandig beschreven.)

Het vervolg hierna.

(*) Over de beteekenis van het woord *Hem*, *Ham*, *Hamme*, *Hamrik* enz., leze men de belangrijke Aanteekeningen van Mr. R. Keuchenius Driessen in zijne *Monumenta Groningana* bl. 391 volg., 430 en volg., 541. — Vg. ook die van Visser en Amersfoordt, *Archief* II. 127.

(3) *Oostfriesse Oorsprongkelijkheden* bl. 230.

(4) *Geographie. A. Ausgabe* s. 93. N. A. s. 149. 172.

(5) Deze Heuvels zijn te vinden op de Kaarten van Campe en Müller, en op de laatste derzelver namen.

(6) *Geographie van Oostfriesland A. Ausg.* s. 74. *N. A.* s. 193.

(7) Lengen, ook *Uplengen*, is de algemeene naam van een groot Kerspel, [illegible]

[illegible]

Het DUURZAAM GOED.

(*TOAST.*)

Niet ieder soldaat is een vechter,
Al draagt hij zijn wapen met zwier;
Elk meester verraadt nog geen regter;
Elk bullebak geen officier.

Niet steeds zijn 't vergulders, die lijmen,
Hoe innig aan kwasten verwant:
't Zijn allen geen dichters, die rijmen:
Geleerdheid is nog geen verstand.

Niet altijd is hij een corrector,
Die feilen u aanwijst en vit: —
Niet altijd treft Doctor of Lector
In wijsgeerte of wiskunst, het wit.

't Zijn allen geen kokken, wier messen
Naar ridderzwaard lijken of speer:
Geen paarden, hoe klaar ook van zessen,
Die draven, hun meester tot eer.

't Zijn allen geen vrolijke reisjes,
Wier aanvang ons treft door geluid.
't Zijn allen geen maagdlijke meisjes,
Die kussen als Salomon's bruid.

't Zijn allen geen zonnen, die schijnen,
't Is alles geen goud, dat er blinkt.

't Zijn allen geen zuivere wijnen,
Die, Willem ter eere, men drinkt.....

**

Dat schitterende, luide en barsche,
Dat schijnschoon' bedwelme ons toch niet:
't Verwaande en het vasche en het dwarsche
Ontlokke ons geen toost en geen lied!...

**

De vrijheid alleen zonder leuze;
De Koning, die goed ons bestuurt,
En 't vrouwtje of meisje onzer keuze
En vriendschap, die, stervend, nog duurt;

En wijsheid, die Salomo's wenschen
Hoe jong en hoe aards ook gezind;
En reinheid, die 't leven des menschen
Aan 't daarzijn der englen verbindt;

En deugd, die den Hemel doet erven,
Met vreugd, die geen aarde ons benijdt; —
Dat goede zal nimmer versterven:....
Mijn dronk zij dat goede gewijd!

Ex T. K.

*** Getrouwd:
Leeuwarden, den 20 November 1833. Mr. Æ. M. de SWART, en A. SALVERDA.

*** Heden morgen beviel voorspoedig van een welgeschapen Zoon. DIRKJE A. AGES, geliefde Echtgenoot van R. H. BRANDENBURG.
Lemmer, den 13 November 1833.

*** Mijne geliefde Vrouw HENDERIKA SCHREURS, is heden gelukkig verlost van eene welgeschapene Dochter S. SCHIERE.
Dragten, den 17 November 1833.

*** Heden avond omstreeks 9 ure, is zoo gelukkig als voorspoedig van een welgeschapen Dochtertje bevallen, mijne geliefde Echtgenoot, S. BUWALDA.
Sneek, den 18 November 1833. T. CAMMING.

*** Heden verloste van eenen Zoon, VROUWKJE KEIL, Echtgenoot van
Leeuwarden, den 21 November 1833. W. P. BROEKMAN.

*** Heden verloste mijne geliefde Echtgenoot, CATHARINA GERLSMA, van eene welgeschapene Dochter. T. K. TJEBBES.
Hindeloopen, den 21 November 1833.
Strekkende deze ter kennisgeving aan Familie en Bekenden.

*** Heden verloste voorspoedig van eenen Zoon, CATHARINA H. de VRIEZE, geliefde Echtgenoot van H. DIJKSTRA.
Heerenveen, den 21 November 1833.

*** Heden morgen verloste voorspoedig van een Meisje, GEERTJE S. BUWALDA, geliefde Echtgenoot van J. MEIJER.
Heerenveen, den 22 November 1833.

*** Mijne geliefde Echtgenoot, C. P. J. CROMMELIN, beviel heden door Gods goedheid, zeer voorspoedig van eenen Zoon. A. DEKETH.
Leeuwarden, den 23 November 1833.

*** Heden overleed onverwacht, na eene kortstondige ongesteldheid, ons veelgeliefd jongst Dochtertje, GERARDA MARGARETHA JOHANNA, in den ouderdom van bijkans 8½ jaren. Mr. G. A. AVENHORN van NAUTA.
Rauwerd, den 13 November 1833. F. AVENHORN van NAUTA, Geb. Wiggerts.

*** Heden morgen behaagde het den goeden God, mijnen geliefden Echtgenoot, SIEBE PIETERS OOSTERBAAN, in den ouderdom van 47 jaren, na eene gelukkige Echtverbindtenis van 24 jaren, en voorzien te zijn van de H. Sacramenten onzer Moeder de H. Kerk, aan de gevolgen eener zinkingziekte, door den dood van mij weg te rukken. Zij, die den Overledene in al zijne betrekkingen gekend hebben, zullen het best kunnen beseffen, welk een groot verlies dit voor mij en mijne nagelatene 7 kinderen is. AFKE S. de BOER,
Bolsward, den 21 November 1833. Wed. S. P. Oosterbaan.
P. S. Vrienden en Bekenden, gelieven deze algemeene, als bijzondere kennisgeving aan te merken. — De affaire blijft op denzelfden voet continueren.

*** Ons oudst en veelbelovend Dochtertje DIEUWKE, werd ons heden middag, in den ouderdom van circa zes jaren, Plotseling door den dood ontnomen.
Bedroefd zien wij onze lieveling na. Alleen de Godsdienst van Jezus, en de hoop op een gelukkig wederzien, kunnen onze smart in dezen lenigen.
Gaastmeer, den 21 November 1833. WIEGER W. VISSER. HILTJE VISSER, geb. Tjaarda.
Strekkende deze tevens tot communicatie aan Vrienden en Bekenden.

*** Mijne geliefde Echtgenoot, DOETJE OEDSES SPOELSTRA, overleed heden, aan een verval van krachten, in den ouderdom van ruim 76 jaren. Bijkans 40 jaren was ik met haar in eenen gelukkigen Echt vereenigd. — Treffend is voor mij, mijne kinderen en behuwdkinderen dit verlies, dan vertroostend is de gedachte, dat, daar haar leven gewijd was aan hare bestemming, ook hare overgang zalig zal zijn.
Harlingen, den 23 November 1833. G. PETTINGA.

*** Heden morgen circa 2½ uur overleed ons hartelijk beminde oudste Dochter, AALTJE, in den jeugdigen leeftijd van ruim 17 jaren. P. HILARIUS.
Leeuwarden, den 24 November 1833. H. J. HILARIUS, Geb. Adama.

*** Op Vrijdag den 22 dezer overleed te Amsterdam, mijn zeer geliefde Vader, ARON FRIJDA, in den ouderdom van 81 jaren.
Sneek, den 26 November 1833. JOSEPH ARON FRIJDA.

De Prijs der Boter te Leeuwarden, den 22 November 1833, *f* 30 à 30½.
De In- en Uitlandsche Rogge en Tarwe was dien zelfden dag: Rogge *f* 151 : 50 het Last. — Tarwe *f* 6 : 75 de Mudde.

PRIJSCOURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, den 23 November 1833.

Nederlanden.					Gebl.
Werkel. Schuld.....	2½ pct.	49⅝	49½	49½
Dito dito..........	5 „	93⅝	93½	93½
Uitgestelde Schuld ...				
Kansbiljetten van dito.	*f*	22	22$\frac{3}{16}$	22$\frac{1}{16}$
Amort. Sijndicaat...	4½ pct.	87½	87⅝	87⅝
Dito dito.........	3½ „	70⅝	70½	70½
Schatkistbiljetten....	6 „	102¼		
Oorlogs Lasten......	5 „	100$\frac{3}{16}$		
Leening 1831......	6 „	102½		
Handel-Maatsch. ...	4½ „	95⅞	96	96
Frankrijk.				
Ins. Grb. p. 22 Junij	3 pct.			
Engeland.				
Ins. Grb. p. 13 Mei	3 pct.			
Spanje.				
Perp R. Emissie Am.	5 pct.	55	55½	55⅝
Dito dito à *f* 1000.	3 „	36	36¼	36½
Cert. Osy & C. en Leg.	4 „			
Uitgest. 3 pct. Schuld				
Cortes Bons te Lond.	5 „	17⅝	17⅞	
Engelsche Uitgestelde.		10⅞	10⅞	
Napels.				
Certific. bij *L. & B.*	5 pct.			
Dito bij *Falconet & C.*	5 „			
Leen. te L. bij Roths.	5 „			

Rusland.				Gebl.
Obl. *H.* 1798 en 1816	5 pct.	101		
Obl. *Hope* 1828 en 29	5 „	101⅜		
Cert. dito 1831 en 33	5 „	91¾	92	92
Obl. te Londen...	5 „			
Cert. te Hamburg..	5 „			
Inschrijving in Assig.	6 „	65⅝	65½	65⅝
Certificaten van dito	6 „	65¼	65⅛	
Polen.				
Aand. met Lot. fl. 100.	*f*			
Pruissen.				
Aand. met Lot. R. 50	*f*			
Oostenrijk.				
Aand. met Lot. *f* 100	*f*			
Dito dito *f* 250.	4 pct.	-		
Metalliek	5 pct.	92⅜		
Dito te Lond. gen.	5 „			
Dito	2½ „			
W.-Bank bij Goll & C	5 „			
Dito	4 „			
Cert. Stadsb. bij dito	2½ „			
Ween. Bank-Actiën	3 *f*			
Denemarken.				
Negot. te Londen.	3 pct.			
[illegible]				
Neg. bij Roth. ..	5 pct.			

[illegible]

De GRIETMAN van ÆNGWIRDEN, noodigt bij deze, op verzoek van den Floreen-Ontvanger, die Floreenpligtigen derzelve Grietenij, welke op den 17 Mei 1813 ten Floreen Cohiere bekend waren, (en geene anderen,) en bij overlijden hunne Erfgenamen, om, ingevolge het geresolveerde, in de vergadering van Floreenpligtigen van den 10 September 1818 en den 22 Mei 1819, gedurende de maand December aanstaande, van des morgens negen tot twaalf ure, ter Secretarij van meergemelde Grietenij, kennis te nemen van eene lijst der Contribuabelen, zoodanig die op den 17 Mei 1813 bestonden, door eene Commissie uit Floreenpligtigen geformeerd den 21 Februarij 1820, ten einde daarna zekere, die Floreenpligtigen aankomende pretentie te distribueren. Zullende, na verloop dier maand, geene reclames ingekomen zijnde, die lijst door het Bestuur worden aangemerkt als gearresteerd, en daarna volgens dezelve, de uitdeeling door den Floreen-Ontvanger worden bewerkstelligd.

Terband, *De Grietman voornoemd,*
den 23 November 1833. W. H. BOURICIUS van IDEMA.

De Notaris J. C. KUTSCH, te Leeuwarden, zal, ten verzoeke van den Heer S. B STIENSTRA, Procureur aldaar, op Maandag den 2 December 1833, des avonds ten 6 ure, finaal, ten huize van *C. Pelle*, in het Logement het Sneeker Veerhuis, verkoopen:

1. Eene hechte en zeer aangenaam gelegene HUIZINGE cum annexis, met PLAATS, staande bij de Berlikumermarkt, tegen over de Wæze, bij den Ossekop, te Leeuwarden, gekwoteerd letter C, no. 273, bij het kadaster bekend sectie B, no. 732.
2. Een PAKHUIS en KNECHTSWONING, op het Zwitserswaltje aldaar, letter C, no. 257, bij het kadaster bekend sectie B, no. 767.
3. Een ruim WAGENHUIS, STALLING en CEMENTMOLEN, benevens uitgestrekt ERF, staande en gelegen nabij het Blokhuis aldaar, letter C, no. 261, bij het kadaster bekend sectie B, no. 763.

Alles bij de eigenaren *H. Adama c. s.* in gebruik; den 12 Mei 1834 te aanvaarden.

PUBLIEKE VERKOOPING.

De Notaris N. MEIJER, te Bolsward, zal publiek, bij strijk- en verhooggeld, presenteren te verkoopen:
Eene ZATHE en LANDEN, met HUIZINGE en SCHUUR cum annexis, staande en gelegen te IJmswoude, onder het behoor van den dorpe Tjerkwerd, de Huizinge gekwoteerd letter T, no. 25, groot volgens kadastrale meting 7 bunder 83 v. roede 46 v. el, Greidland, bij *Tjerk Huites Huitema* in gebruik, en zulks in 5 perceelen; breeder bij Biljetten gespecificeerd.
St. Petri en den 12 Mei 1834 vrij te aanvaarden.
Wie hieraan gading maken, komen op Donderdagen den 28 November 1833, bij de beschrijving en verhooging, en den 5 December daaraanvolgende, bij den finalen palmslag, telkens des namiddags ten 2 ure, ten huize van *Taeke Sjoerds Hiemstra,* in het Logement het Hof van Holland, te Bolsward.

HOUTVEILING.

Mr. A. van SLOOTEN, Notaris te Dokkum, zal publiek, op 6 maanden crediet, presenteren te verkoopen:
Eene lading best DRENTSCH HOUT, bestaande in ipen, eiken en beuken Boomen, Posten, Kromhouten, Dampalen en Leggers, zeer geschikt voor Wagenmakers, Scheepstimmerlieden enz. Aangevoerd door *W. J. Postma.*
Wie daaraan gading maakt, kome op Maandag den 2 December 1833, des namiddags ten 1 ure, aan den Stadswal bij de Woudpoort te Dokkum.

De Notaris KEUCHENIUS, te Koudum, zal, op zeer voordeelige Conditien van betaling, in het openbaar veilen en aan den genoegbiedende verkoopen:
11 Bunder 60 v. roede 66 v. el GREIDLAND, over hoog en laag uit eene bij uitnemendheid vruchtbare, en door *Michiel Wijpkes Schotanis* als huurder tot Sint Petri en den 12 Mei 1834 bewoond en gebruikt wordende Zathe en Landen, met proportioneel AANDEEL aan de GEBOUWEN, den TUIN, het ERF en HIEM, *Diepensloot* genaamd, staande en gelegen onder en nabij de stad Hindelopen, in wijk A, no. 114, geheel groot 38 bunder 21 v. roede 90 v. el, bekend aan het Kadaster sectie B, op No. 103, 104, 105, 107, 108, 109, 110, 118, 122, 123, 124, 154 en 157; zijnde de Landen dezer Zathe in massa in de Grondbelasting aangeslagen naar een Kadastraal inkomen van *f* 1265; de Gebouwen overeenkomstig eene huurwaarde van *f* 21; en het geveilde gedeelte bovendien afzonderlijk met 12 Pondematen 8 Einsen $15\frac{1}{2}$ Penningen Floreen, te Hindelopen schietende uit No. 81.
Deze veiling zal geschieden provisioneel op Dingsdag den 3 December 1833, in de Herberg de Zwaan, en definitief op den 17 dito, in de Stads Herberg te Hindelopen, telkens des voormiddags ten tien ure. Nader onderrigt bij den Notaris voornoemd.

Mr. H. HIDDINGA, Procureur bij de Regtbank van eersten aanleg te Sneek, als gelastigde zijner principalen, gedenkt ten overstaan van Mr. L. J. HUBER, Notaris aldaar, publiek bij strijk- en verhooggelden aan den meestbiedende te verkoopen:
Eene zeer vruchtbare ZATHE en LANDEN, met HUIZINGE, SCHURE en WATERMOLEN cum annexis, staande en gelegen onder het behoor van den dorpe Oudega in de grietenij Wijmbritseradeel, de Huizinge aldaar gekwoteerd met no. 22, en de Landen, zijnde alles Greide, in het geheel volgens Kadastrale meting, groot 50 bunder 76 v. roede en 98 v. el, in huur en gebruik bij *Dooitze Minnes Koopmans*, tot St. Petri en Mei 1834, wanneer dezelve te aanvaarden is, en zulks in perceelen, bij Biljetten nader te omschrijven; hebbende tot Naastgelegenen *Douwe Jans Boschma, Harmen Sijtzes Glijza, Oneides* en anderen. — Kunnende een aanzienlijk gedeelte des Koopschats onder het te verkoopene, tegen eene intrest van 5 pCt. verblijven.
Wie hieraan gading maakt, kome op Dingsdagen den 3 en 17 December 1833, telkens des namiddags ten 2 ure, ten huize van den Logementhouder *H. Vogelsang*, in de Stad Munster te Sneek, bij de beschrijving, en ten huize van den Kastelein *L. Stuivenberg*, in de Stads Herberg aldaar, bij de finale toewijzing, en koope alsdan op voor te lezene Conditien, welke inmiddels te vernemen zijn ten Kantoren van opgemelden Procureur en Notaris.

Mr. L. J. HUBER, Notaris te Sneek, gedenkt publiek, bij strijk- en verhooggeld, te verkoopen:

1. Eene prompte en nette HUIZINGE en ERF, cum annexis, staande en gelegen aan de Pol, (Oostzijde) te Sneek, gekwoteerd wijk 9, no. 89, bekend op den kadastralen Legger onder sectie B, no. 108, in huur bij *F. S. van der Werf*; den 12 Mei 1834 te aanvaarden.
En ten overstaan van het Vredegeregt, kanton Sneek:
2. De HELFT in zeker stuk uitmuntend GREIDLAND, groot ter naam en faam 2 Bunder 93 v. roede en 94 v. el, gelegen even buiten de Noorderpoort te Sneek, als voren bekend sectie A, no. 123 en 124, bij *G. van Dort* in huur; Sint Petri 1834 vrij te aanvaarden.

Wie gading maakt, kome op Woensdagen den 4 en 18 December aanstaande, bij de beschrijving, ten huize van *Jarig Hilles Meijer*, en bij de finale toewijzing, ten huize van *Hendrik Willems Nijdam*, te Sneek, telkens des avonds ten 7 ure.

De Notaris WIJMA, te Harlingen, zal aldaar, voor zoo veel de acht laatste perceelen betreft ten overstaan van het Vredegeregt kanton Harlingen, op Woensdagen den 11 en 18 December 1833, bij de provisionele en definitive toewijzing, telkens des avonds ten 6 ure, in het Heeren Logement, publiek veilen:

1. Eene HEEREN HUIZING, met TUIN en annexen, staande en gelegen aan de Zuiderhaven te Harlingen, wijk F, no. 21, bij den Heer *D. P. Farret*, als hnurder bewoond geweest.
2. Eene HEEREN HUIZINGE met annexen, staande aan de Groote Breedeplaats aldaar, wijk C, no. 19, bij Mejufvrouw de Weduwe *Toussaint* als huurderschen bewoond.
3. Eene HUIZINGE, aan de Zoutsloot aldaar, wijk B, no. 83, bij *Hijlke Buisman* in huur.
4. Eene HUIZINGE, in de Scheerstraat aldaar, wijk B, no. 11, bij *Willem Goldewijk* in huur.
5. Eene WONING, in de Vijverstraat aldaar, wijk E, no. 94, bij *Rinnert van der Werf* in huur.
6. Eene WONING, daar naast, wijk E, no. 95, bij *H. Helland* in huur.
7. Een ZOMERHUIS en TUIN, voorzien van exquise Vruchtboomen, met verdere annexen, bij de Zuiderpoort aan Stads Vesten aldaar, wijk H, no. 194 en 195.
8. Eene WONING, daar naast, wijk H, no. 195, bij *Anne Barts van der Werff* in huur.
9. Eene HUIZINGE, daar naast, wijk H, no. 197, bij *Pieter Wijga* in huur.

Alle perceelen den 12 Mei 1834 vrij te aanvaarden, uitgezonderd het 4de perceel, hetwelk tot den 12 Mei 1836 is verhuurd; en allen breeder bij Biljetten gespecificeerd.

HOUTVEILING,

Op Donderdag den 28 November 1833, ten 9 ure voor den middag, op den Aarsentuin bij Leeuwarden, ten overstaan van den Notaris Mr. P. ANDREÆ, aldaar, van 3 à 4 ladingen EIKEN WOUDBOOMEN, waaronder extra zware lange en gladde Boomen, alsmede eene aanzienlijke partij KROMHOUT, HEK en STEKPALEN, LEGGERS en DAMLEGGERS enz., en twee beste LANDROLLEN; geschikt voor Huis- en Scheepstimmerlieden, Molen- en Wagenmakers, Kuipers enz. Aangevoerd door den Koopman *Jan Lenzes Koopmans*, te Oosterwolde.

De Notaris T. S. van der LEIJ, residerende te Langweer, gedenkt publiek, bij strijk- en verhooggeld, aan de meestbiedenden, te verkoopen:
Op een Crediet tot den 1 November 1834:
Eenige op stam staande Ipen STAMBOOMEN, en ongeveer 60 perceelen KAPHOUT, gelegen onder Sintnicolaasga, Idskenhuizen, Legemeer, Haskerhorne enz.; nader bij Boekjes te specificeren.
Wie hieraan gading maakt, kome op Zaturdag den 30 November 1833, des morgens ten 9 ure, ten huize van *Douwe Wiebes Zeinstra*, Kastelein op het Huis ter Heide onder Legemeer, en koope op Conditien, dan voor te lezen, die inmiddels bij genoemden Notaris te vernemen zijn.

De STRANDVONDER der Grietenij *Wonseradeel*, zal, op Woensdag den 27 November 1833, des voormiddags ten 11 ure, in het Logement de Prins te Makkum, om gereed geld, aan de meestbiedenden, presenteren te verkoopen:
Het HOL met de daarin zich bevindende MASTEN en POMPEN, van het op den 3 November 1833 gestrande tweemast Galjootschip *Fortuna*, gevoerd door Kapitein David Seger, en gedestineerd van Amsterdam naar Stettin; zoodanig als hetzelve zittende is op den Makkumerwaard nevens Gaast.

VERKOOPING van eenige finaal afgelegde KLEEDING- en LIGGINGSTUKKEN en eenig OUD IJZER, in het Huis van Opsluiting en Tuchtiging te Leeuwarden, op Donderdag den 28 November 1833, des voormiddags ten elf ure. Van tien tot elf ure is een en ander voor de belanghebbenden te zien.

BOELGOED.

Aan belanghebbenden wordt bij deze door den ondergeteekende kennelijk gemaakt, dat de in de maanden Julij, Augustus en September 1832 in de Bank van Leening te Leeuwarden gebragte PANDEN, waaronder mede de in gemelde maanden beleende Goud- en Zilverwerken, op Zaturdag den 7 December 1833 moeten zijn gelost. Voorts dat op Maandag den 9 December daaraanvolgende de opgemelde niet gelooste PANDEN van LINNEN- en WOLLEN GOEDEREN als anderzins, en op Donderdag den 12 December aanstaande het GOUD en ZILVER, op de gewone wijze bij boelgoed zullen worden verkocht. S. B. STIENSTRA, qq.
Leeuwarden, den 25 November 1833.

Uit de hand te koop:

Een HUIS en BAKKERIJ, staande op het Zylspad te Workum, met de GEREEDSCHAPPEN. Te bevragen bij den eigenaar S. R. VISSER.

Uit de hand TE KOOP: Een SCHUIT-SCHEEPJE, met Zeil en Treil en Touwwerk; lang over steven 15 el 6 palm. Te bevragen bij REIN G. ZIJLSTRA, Veerschipper te Dragten.

Uit de hand te koop of te huur:

Een HUIS, staande in de Nauwe Straat te Dockum; op Mei aanstaande te aanvaarden; waarin tegenwoordig door de Juffers *Smelts* met goed succes een Modewinkel wordt gedreven. Te bevragen bij S. J. BLAUW, bij de Woudpoort te Dockum.

TE HUUR bij beslotene briefjes: Eene ZATHE en LANDEN, gelegen te Paesens, thans bewoond wordende door *Dirk P. Bieruma*, groot 24 bunder 80 v. roede 19 v. el en 52 v. palm, zoo Greid- als Bouwland, voor den tijd van vijf jaren, in te gaan St. Petri en Mei 1834. De Conditien zijn intusschen ter lezing bij K. O de VRIES, te Makkum, alwaar de briefjes vóór den 2 December aanstaande, *franco* moeten worden ingezonden.

VOOGDEN en VOOGDESSEN van het *Nieuwe Stads Weeshuis*, te Leeuwarden, gedenken, aan de minstschrijvenden, aan te besteden: De levering van het benoodigde RUNDVLEESCH, RUNDERVET, WITTE KOOL, WORTELEN, KOOLRAPEN, SELDERIJ, GROENE en GRAAUWE ERWTEN, WITTE en BRUINE BOONEN, GEPELDE GARST, ROGGENBROOD en KARNEMELK, ten behoeve van gemeld Gesticht, voor het geheele jaar 1834. Wie hieraan gading maakt, zende een gesloten Biljet op zegel, inhoudende den aannemingsprijs van ieder voorwerp afzonderlijk, aan het voornoemde Weeshuis, vóór of uiterlijk op Maandag den 2 December 1833, des voormiddags; kunnende de Voorwaarden, waarop die aanbesteding zal geschieden, van heden af aldaar worden gelezen.
Leeuwarden, den 18 November 1833. BOURICIUS.

De VOOGDEN der STADS ARME-KAMER te *Leeuwarden*, gedenken bij beslotene briefjes, aan de minstinschrijvenden aan te besteden: De Leverantie van het bij hunne Administratie benoodigde ROGGENBROOD, over de eerste zes maanden van het jaar 1834.
De gegadigden worden verzocht hunne briefjes vóór den 3 December e. k. te bezorgen ten huize van den Bode B. D. CAMSTRA, op de Keizersgracht, alwaar ook de Voorwaarden ter lezing liggen. *De Voogden voornoemd,*
Leeuwarden, D. ZEPER, *President.*
den 21 November 1833. J. SCHIK, *Secretaris-Boekhouder.*

Oproeping van Crediteuren.

De Crediteuren in den gefailleerden boedel van *SIEBE HAGA*, Koopman te *Sneek*, worden opgeroepen om te compareren op Maandag den 16 December e. k., des voormiddags ten *tien* ure, in het huis van justitie te *Sneek*, ten einde te delibereren en te beslissen over zoodanige voorstellen, als hun alsdan door de ondergeteekenden zullen worden voorgedragen. *De provisionele Sijndici in het faillissement van* Siebe Haga *voornoemd,*
W. F. KEUCHENIUS.
H. HIDDINGA.

Al wie iets verschuldigd is aan, te vorderen heeft van, of papieren onder zich heeft behoorende tot den Boedel en Nalatenschap van wijlen *OTTE WIJBES TOLMAN*, in leven Boer te Follega, en aldaar overleden op den 6 October 1833, wordt verzocht daarvan betaling, opgave of afgifte te doen ten Kantore van den Notaris WAUBERT de PUISEAU, in de Lemmer, vóór den 15 December 1833.

W. A. BROERS, over de Langepijp te Leeuwarden, maakt zijne geëerde begunstigers bekend, dat hij heeft ontvangen een mooi assortiment KINDER SPEELGOED, voor Sint Nicolaas geschenken, voor civiele prijzen; belooft eene prompte bediening en verzoekt vriendelijk gunst en recommandatie.

De gezamenlijke Trekschippers, varende van *Leeuwarden* op *Sneek* v. v., maken bekend, dat zij met vergunning van de Besturen der genoemde Steden, gedurende de wintermaanden December, Januarij en Februarij, maar één Schip daags zullen laten varen, en wel des morgens ten 9 ure, van beide Steden, uitgezonderd op de marktdagen Dingsdags en Vrijdags, *dan* op den gewonen tijd, des morgens ten 4 en ten 9 ure.

De ondergeteekende JOZEF ALBERTS van der VEEN, wonende te Wolvega, verzoekt een ieder om aan zijne Vrouw MARIA van der MEULEN, voor zijne rekening niets te crediteren, te leenen, noch af te geven, ter zake van den handel die zij als Hoedjeskoopster enz. alhier heeft uitgeoefend; zullende deswege door hem geene betaling of voldoening geschieden.
Voorts worden de Crediteuren betrekkelijk den gemelden handel, verzocht om hunne rekeningen bij hem in deze, of in het begin der volgende maand, in te zenden.
Wolvega, den 23 November 1833. J. A. v. d. VEEN.

GEHEIME KUNST.

Om in 24 uren de *gezondste zeer aangename en nooit bedervende AZIJN* te maken, welke met een succes van 50 à 60 procento kan gedreven worden, onder waarborg voor de echtheid van het gezegde. Die hierop, om dit te leeren, reflecteert, gelieve zich tegen Vrijdag den 29 dezer persoonlijk of schriftelijk te adresseren in het Logement *de Wijnberg*, bij den Heer K. R. BAKKER, te Leeuwarden; alwaar de ondergeteekende te spreken is. W. RIEPE.

De ondergeteekenden maken hierdoor bekend, dat zij in verscheidene jaren geen Associés van B. LEIJDIG & C°. meer geweest zijn, en bedanken intusschen hunne destijds geëerde begunstigers voor hun toegenegen vertrouwen.
Mettingen, J. G. WEGEMAN.
den 19 November 1833. J. B. POTTER, Senior.

Twee HOEDENMAKERSGEZELLEN, mits goede Werkers zijnde, kunnen dadelijk werk bekomen bij *K. J. COUSIJN*, Mr. Hoedenmaker te Dockum.

VERKOOPING van eene zeer goede verzameling *Latijnsche, Fransche, Hoog- en Nederduitsche BOEKEN*, waaronder vele voorname werken voorkomen; welke zullen worden verkocht op Woensdag en Donderdag den 4 en 5 December 1833, door en ten huize van F. HOLTKAMP, Boekhandelaar te Sneek; ten overstaan van den Heer Mr. J. J. WIERSMA, Notaris aldaar. — De Boeken zijn te bezien des Maandags vóór de verkooping.
De Catalogus is voor 10 cents bij bovengemelden Boekhandelaar te bekomen.

* * **Kinderboekjes, fraai en goedkoop,**
Zijn te bekomen, en worden op aanvrage ter bezigtiging gezonden door J. PROOST, Boekhandelaar bij de Vischmarkt, te Leeuwarden.

Ter LEEUWARDER COURANT-DRUKKERIJ, Letter K, No. 176.